

Sygnatura akt III U 480/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 14-04-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 09-04-2015r. w Koninie

sprawy **A. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania **A. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 31-07-2014r. znak: (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. K. prawo do emerytury pomostowej od daty ukończenia 55 lat tj. od dnia (...)

II. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 60 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

III. Stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie istnienia

okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie przyznania prawa do emerytury.

Sygn. akt III U 480/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 31.07.2014 r.

(znak : (...)) odmówił A. K. przyznania prawa do emerytury pomostowej. Organ rentowy po przytoczeniu treści art. 4, 7, 49 ustawy z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.)

podał, że wnioskodawca legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym

w łącznym wymiarze 31 lat, 6 miesięcy i 25 dni, w tym okresem stażu pracy

w szczególnych warunkach lub charakterze zgodnie z art. 4 ustawy wynoszącym 23 lata, 2 miesiące i 13 dni. Organ

rentowy stwierdził, że A. K. nie udowodnił wynoszącego co najmniej 15 lat okresu pracy w szczególnych warunkach

w hutnictwie wymienionej w pkt 4 -12 załącznika nr 1 do w/w ustawy. Organ rentowy zaznaczył, że nie zaliczył

do wykonywania pracy w szczególnych warunkach w myśl art. 49 ustawy pomostowej okresów zatrudnienia od

14.05.1985 r. do 31.12.2008 r. ponieważ pracodawca jako podstawę prawną podał rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 7.02.1983 r. oraz zarządzenie resortowe Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, a zatem zakład nie potwierdza, że w/w okresie wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z 19.12.2008 r.

A. K. wniósł odwołanie (zarejestrowane początkowo pod sygn. akt III U 967/14, a po połączeniu sprawy III U 480/14) zarzucając zaskarżonej decyzji błędne uznanie, że odwołujący nie udowodnił wynoszącego co najmniej 15 lat okresu pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie. Odwołujący podał, że w okresie od 14.05.1985 r. do 31.10.2003 r. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace przy procesach technologicznych związanych z wytwarzaniem aluminium na stanowisku ślusarz oraz elektrolizerowy. Zaznaczono przy tym, że jako ślusarz pracował w Wydziale Elektrolizy, a do jego zadań należało wykonywanie prac przy konserwacji i remontach maszyn i urządzeń w Wydziale Elektrolizy. Z kolei w okresie od 1.11.2003 r. do 31.12.2008 r. odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w zakładzie produkującym aluminium jako pracownik gospodarczy i pomimo nazwy stanowiska pracy nadal wykonywał prace przy procesach technologicznych w związku z wytwarzaniem aluminium. Wskazano, że odwołujący wykonywał przez cały okres zatrudnienia prace od przy procesach technologicznych w zw. z wytwarzaniem aluminium a więc jego praca była bezpośrednio związana z obsługą agregatów i urządzeń do produkcji metali nieżelaznych, o których mowa w pkt 10 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Podniesiono, że posłużenie się przez pracodawcę innym określeniem w świadectwie pracy nazewnictwa stanowisk pracy odwołującego nie ma decydującego znaczenia, gdyż liczy się rodzaj wykonywanej pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

A. K. urodził się (...) Od dnia 14.05.1985 r. rozpoczął pracę w (...) S.A(...). Odwołujący został zatrudniony jako ślusarz (zaznaczono w umowie o pracę, że jest to praca wykonywana w warunkach szkodliwych) w wydziale elektrolizy. Początkowo wszyscy pracownicy mieli wpisywane w angażach stanowisko „ślusarz”, a konkretyzacja stanowisk pracy nastąpiła w latach 90-tych. W wydziale elektrolizy panowały szkodliwe warunki pracy (zapylenie, bardzo wysoka temperatura) przez co obowiązywał skrócony do 6 godzin czas pracy. Była na nim stosowana szkodliwa masa, powodująca duże zadymienie, powodująca konieczność pracy w maskach. Odwołujący był w tym czasie odpowiedzialny za utrzymanie w ciągłym ruchu i sprawności urządzeń elektrolitycznych produkujących aluminium zajmując się ich naprawą. Odwołujący pracował przy stacji suchego oczyszczania gazów andowych. W związku z zatrzymaniem pracy powyżej stacji odwołujący razem z trzema innymi pracownikami został przeniesiony od dnia 1.06.1992 r. do pracy na stanowisku „elektrolizerowego” i zajmował się obsługiwaniem wanny elektrolitycznej. Powyższa zmiana miała charakter formalny, nie wiązała się dla odwołującego ze zmianą w wysokości wynagrodzenia. Odwołujący nadal wykonywał swoją pracę w wydziale elektrolizy.

Z uwagi na postępujące u odwołującego schorzenia kręgosłupa i trudności w wykonywaniu pracy elektrolizerowego od 1.11.2003 r. skierowano go do mniej uciążliwej pracy na stanowisku pracownika gospodarczego w zakładzie hutniczym. Wówczas odwołujący zajmował się sprzątaniami, dostarczaniem wody. Z dniem 28.02.2009 r. nastąpiło rozwiązanie z A. K. stosunku pracy w związku z zakończeniem produkcji aluminium elektrolitycznego oraz zamknięciem Zakładu (...).

Od 1.03.2009 r. do 5.08.2009 r. odwołujący pobierał zasiłek chorobowy a w okresie od 6.08.2009 r. do 2.05.2010 r. świadczenie rehabilitacyjne. Od 3.05.2010 r. A. K. ma przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Odwołujący był leczony z powodu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, migotania przedsionków, zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa, przepukliny w odcinku lędźwiowo – krzyżowym kręgosłupa. Od 2009 r. A. K. był niezdolny

do wykonywania pracy bezpośrednio przy obsłudze agregatów i urządzeń do produkcji metali nieżelaznych.

A. K. złożył w dniu 6.02.2014 r. do organu rentowego wnioski

o emeryturę pomostową wskazując, że dokumenty dotyczące okresów zatrudnienia zostały przedłożone do sprawy o rentę z tytułu niezdolności do pracy, natomiast do przedmiotowego wniosku dołączył świadectwo lekarskie z dnia 15.01.2014 r. wystawione przez lekarza specjalistę medycyny pracy w którym stwierdzono, że A. K. był wieloletnim pracownikiem Wydziału (...) od 19.05.2004 r. został przesunięty ze stanowiska elektrolizowego na stanowisko pracownika gospodarczego. Do 2009 r. wykonywał pracę na Wydziale (...). Podano również, że 10.04.2008 r. odbył ostatnie badanie okresowe (ważne do 4.2010 r.) i orzeczono zdolność do pracy na stanowisku pracownika gospodarczego.

Do wniosku zostały przedłożone również świadectwa pracy w szczególnych warunkach wystawione przez (...) S.A (...) w K. stwierdzające, że A. K. był zatrudniony w powyższym zakładzie od 14.05.1985 r. do 28.02.2009 r. i w okresach :

- od 14.05.1985 r. do 31.10.2003 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy procesach technologicznych związanych z wytwarzaniem aluminium określone w wykazie B, dział IV, poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, będąc zatrudnionym na stanowisku „ślusarz” oraz „elektrolizerowy” wymienionym w wykazie B, dziale II, poz. 22, poz. 18 pkt 4 zał. nr 2 do zarządzenia nr 3 MHiPM z 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy w resorcie hutnictwa i przemysłu maszynowego;

- od 1.11.2003 r. do 31.12.2008 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w zakładzie produkującym aluminium określone w wykazie A, dziale III, poz. 40 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze będąc zatrudnionym na stanowisku pracownik gospodarczy

wymienionym w wykazie A, dziale III, poz.40, pkt 1 zał. nr 2 do zarządzenia nr 3 MHiPM z 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy w resorcie hutnictwa i przemysłu maszynowego.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy decyzją z dnia 31.07.2014 r. odmówił A. K. przyznania prawa do emerytury pomostowej wskazując, że wnioskodawca nie udowodnił wynoszącego co najmniej 15 lat okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 4 -12 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy wskazał,

że nie zaliczył do wykonywania pracy w szczególnych warunkach w myśl art. 49 ustawy pomostowej okresów zatrudnienia od 14.05.1985 r. do 31.12.2008 r. ponieważ pracodawca jako podstawę prawną podał rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. oraz zarządzenie resortowe Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, a zatem zakład nie potwierdza, że w/w okresach wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z 19.12.2008 r.

Zaznaczono przy tym, że odwołujący posiada okres składkowy i nieskładkowy w łącznym wymiarze 31 lat, 6 miesięcy i 25 dni w tym okres 23 lat, 2 miesięcy i 13 dni pracy w szczególnych warunkach zgodnie z art. 4 w/w ustawy.

Powyzszą decyzją uchylono wcześniejszą decyzję organu rentowego z dnia 4.04.2014 r.

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, przedłożonych do sprawy, w tym z akt osobowych odwołującego, zeznań świadków E. P., A. S., W. W., K. M. oraz zeznań odwołującego A. K..

W toku postępowania Sąd zweryfikował oświadczenie pracodawcy stwierdzające, że odwołujący wykonywał pracę określoną w załączniku nr 1 ustawy

z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych jako „prace bezpośrednio przy obsłudze agregatów i urządzeń do produkcji metali nieżelaznych” jedynie od 1.06.1992 r. do 31.10.2003 r. Na podstawie dokumentów z akt osobowych

oraz zeznań świadka E. P. uznano, że pracodawca wskazując, że odwołujący wykonywał powyższe prace jedynie w tym okresie kierował się głównie nazwą stanowiska pracy wynikającego z angaży, które nie może mieć decydującego znaczenia dla ustaleń

czy odwołujący faktycznie wykonywał te prace. Świadek E. P. zeznała,

że dopiero od lat 90-tych wprowadzono w zakładzie bardziej szczegółowe określenia stanowisk pracy, natomiast wcześniej posługiwano się ogólnym pojęciem „ślusarz”.

W świetle dokumentu dotyczącego powierzenia odwołującemu stanowiska „elektrolizerowego” Sąd uznał, że zmiana stanowiska miała jedynie charakter formalny, natomiast na podstawie zeznań świadków współpracujących z odwołującym jeszcze przed 1.06.1992 r. Sąd przyjął, że także będąc zatrudnionym na stanowisku ślusarza odwołujący wykonywał prace bezpośrednio przy obsłudze agregatów i urządzeń do produkcji metali nieżelaznych. W aktach organu rentowego znajduje się również „świadczenie lekarskie” które wprawdzie nie budzi wątpliwości Sądu pod względem jego wiarygodności to dla potrzeb niniejszej sprawy okazało się ono nieprzydatne, gdyż zawiera ono jedynie ogólną informację o przebiegu zatrudnienia odwołującego oraz przeprowadzonych badaniach. W świetle natomiast ustawy orzeczenie takie powinno zawierać stwierdzenie o niezdolności do wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 4-12 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Dokument ten nie spełnia tego wymogu i nie może być dowodem, stwierdzającym powyższą niezbędną okoliczność. Taki walor ma natomiast orzeczenie lekarskie przedłożone w toku postępowania sądowego. Wartość dowodowa pozostałych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu.

Zeznania świadków były w ocenie Sądu szczerze, logiczne i korespondowały z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych odwołującego i z tych powodów zasługiwały one na uwzględnienie.

Zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne albowiem są one logiczne

i korespondują z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych oraz z zeznaniami świadków.

Przedmiotem sporu było czy odwołującemu A. K. przysługuje prawo do emerytury pomostowej w myśl przepisów ustawy z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2008.237.1656 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 4 ustawy prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;

2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z kolei według art. 7 ustawy pracownik wykonujący w hutnictwie prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 4-12 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat;

2) ma okres pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie wymienionej w pkt 4-12 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat;

3) lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 4-12 załącznika nr 1 do ustawy.

Natomiast według art. 49 ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W przedmiotowej sprawie bezspornym było, iż odwołujący spełnił warunek daty urodzenia po 31.12.1948 r. (urodził się (...)), legitymowania się wymaganym wiekiem powyżej 55 lat, który ukończył w dniu (...) r. Posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy powyżej 25 lat (łącznie 31 lat, 6 miesięcy i 25 dni), przed dniem 1.01.1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i 33 ustawy emerytalnej (organ rentowy ostatecznie uznał, że odwołujący wykonywał tego rodzaju prace przez okres 23 lat, 2 miesięcy i 13 dni). Bezspornym jest również to, że z odwołującym został rozwiązany stosunek pracy. Jest on aktualnie osobą bezrobotną pobierającą świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy.

Odwołujący jako osoba pracująca w hutnictwie winien legitymować się także co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie wymienionej w punktach 4 – 12 załącznika nr 1 do ustawy pomostowej i okoliczność ta pozostawała pomiędzy stronami postępowania sporna, gdyż organ rentowy wskazywał, że odwołujący nie udowodnił powyższego wymaganego okresu.

Wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Między innymi w punkcie 10 wymieniono prace bezpośrednio przy obsłudze agregatów i urządzeń do produkcji metali nieżelaznych.

Sąd zobligowany do rozstrzygnięcia sporu przeprowadził zatem na okoliczność charakteru pracy odwołującego A. K. postępowanie dowodowe. Mając na uwadze dokumenty znajdujące się w aktach osobowych odwołującego oraz zeznania świadków i odwołującego Sąd uznał, że sposób wykonywania przez odwołującego obowiązków na hali elektrolizy, przy procesach technologicznych bezpośrednio związanych z produkcją aluminium oraz uwzględniając warunki w jakich odwołujący wykonywał swoje obowiązki (zapylenie, wysoka temperatura) to okres od 14.05.1985 r. do 31.10.2003 r. zakwalifikować można pod pozycję 10 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. jako prace bezpośrednio przy obsłudze agregatów i urządzeń do produkcji metali nieżelaznych. Okoliczność, że odwołujący do dnia 1.06.1992 r. miał określone stanowisko pracy jako „ślusarz” była podyktowana jedynie względami organizacyjnymi. Świadczenie wskazali, że już wtedy odwołujący wykonywał czynności związane z utrzymaniem sprawności urządzeń elektrolitycznych a w późniejszym okresie zajmował się obsługą wanny elektrolitycznej. Podkreślali zarazem, że prace odwołujący wykonywał na hali elektrolizy, w których z uwagi na bardzo wysoką temperaturę, panowały trudne warunki pracy.

Sąd nie uznał, aby odwołujący wykonywał tego rodzaju pracę w późniejszym okresie zatrudnienia tj. od 1.11.2003 r. gdyż wówczas z powodu szkodliwych warunków pracy negatywnie oddziaływały na jego stan zdrowia, odwołujący został przeniesiony do lepszej pracy na stanowisku pracownika gospodarczego. Odwołujący wskazywał, że wówczas zajmował się pracami związanymi ze sprzątnięciem czy dostarczaniem wody, a więc były to prace nie mieszczące się w zakresie prac wymienionych pod poz. 10 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Odwołujący spełnił również przesłankę przedłożenia orzeczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza medycyny pracy stwierdzającego niezdolność do wykonywania pracy wymienionej w pkt 10 załącznika nr 1 ustawy, przy czym z powodów wymienionych wcześniej Sąd uwzględnił orzeczenie lekarskie przedłożone w toku postępowania sądowego. W wyroku Sądu Najwyższego z 17.05.2012 r.

(I UK 375/11, Lex nr 1171288) wskazano, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje bez względu na datę wydania przez lekarza medycyny pracy orzeczenia o niezdolności do wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 4-12 załącznika nr 1 do tej ustawy (art. 7 pkt 3 tej ustawy), które nie musi poprzedzać rozwiązania ostatecznego stosunku pracy, byleby potwierdzało orzeczoną niezdolność do wykonywaniu takiego zatrudnienia.

W świetle powyższego uznać trzeba, że A. K. spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej. Wskazany powyżej okres pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie wynosi bowiem 18 lat, 5 miesięcy i 18 dni, a więc jest dłuższy niż wymagany – 15 lat.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznał A. K. prawo do emerytury pomostowej od dnia ukończenia przez niego 55 lat tj. od (...)r.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 i 108 § 1 kpc oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 poz. 490).

Jednocześnie Sąd na zasadzie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uznał, że organ rentowy nie ponowi odpowiedzialności za wydanie decyzji odmawiającej przyznania emerytury pomostowej, albowiem dopiero postępowanie dowodowe przeprowadzone zgodnie z regułami procedury cywilnej pozwoliło ustalić charakter pracy odwołującego i zakwalifikować do odpowiedniej pozycji załącznika do ustawy o emeryturach pomostowych.

SSO Anna Walczak - Sarnowska